

โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖

.....

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

เนื่องจากปัญหาความยากจน และความทุกข์ยากของราษฎรในถิ่นทุรกันดารห่างไกลการคมนาคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนมักจะขาดแคลนอาหารจากการผลิตที่ไม่พอเพียง และการบริโภคไม่ถูกต้อง ทำให้เยาวชนในพื้นที่ดังกล่าว เติบโตอย่างไม่มีคุณภาพ ร่างกายอ่อนแอด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน

ด้วยทรงพระเมตตาที่จะช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาส หรืออยู่ในถิ่นทุรกันดารให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยทรงเล็งเห็นว่าการพัฒนาจะนำไปสู่การเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก ทั้งร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์ได้อย่างเต็มศักยภาพ ทำให้เด็กเติบโตอย่างคนมีคุณภาพ เป็นกำลังที่จะช่วยพัฒนาชุมชนของตนเองและประเทศชาติต่อไป

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงห่วงใยในภาวะโภชนาการของเด็กนักเรียน และเยาวชน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติในอนาคต ทรงมีดำริว่า “เยาวชนเหล่านี้ควรจะได้บริโภคอาหารอย่างถูกหลักโภชนาการ โดยโรงเรียนจัดให้มีการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ขึ้นภายในโรงเรียน หรือสถานที่ใกล้เคียง เพื่อให้โรงเรียนมีรายได้จากการประกอบกิจกรรมดังกล่าว และนำมาเป็นค่าอาหารกลางวันนักเรียนตลอดไป” ทรงเริ่มต้นจากการดำเนินงานในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และขยายผลต่อไปยังโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียน และโรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม โดยมุ่งเน้นให้นักเรียน ครู และผู้ปกครองร่วมทำการเกษตรในโรงเรียนแล้วนำผลผลิตที่ได้มาประกอบเป็นอาหารกลางวัน ซึ่งนอกจากช่วยแก้ปัญหา การขาดแคลนอาหารกลางวันแล้ว ยังทำให้นักเรียนได้รับความรู้ด้านโภชนาการและด้านการเกษตรแผนใหม่ที่สามารถนำไปใช้ประกอบเป็นอาชีพต่อไป

๒. การสนองพระราชดำริฯ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา ได้เข้าร่วมดำเนินการใน ๒ กิจกรรม ดังนี้

- กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี การปลูกถั่วลิสง ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร
- กิจกรรมผลิตผักปลอดภัย ผักกินใบ ผักกินผล สำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เพื่อให้ให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการครบตามเกณฑ์ตลอดช่วงการศึกษา

๓.๑.๒ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตร โภชนาการ การแปรรูปและถนอมอาหารแก่ครู นักเรียน และผู้ปกครอง

๓.๑.๓ เพื่อสร้างทักษะทางการเกษตรให้แก่ นักเรียน เพื่อใช้เป็นแนวทางประกอบอาชีพต่อไป

๓.๑.๔ เพื่อสร้างแหล่งพันธุ์ดีของชุมชน

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของกรมวิชาการเกษตร

๓.๒.๑ เพื่อผลิตพืชอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการให้แก่นักเรียน และครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านบาโรย และ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมหาราช ๑ ให้เพียงพอต่อความต้องการ

๓.๒.๒ เพื่อฝึกหัดให้ครูและนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติการดูแลรักษาพืชชนิดต่าง ๆ ตามความเหมาะสมแก่วัยของนักเรียน และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปลูกในครัวเรือนของนักเรียน

๓.๒.๓ เพื่อนักเรียนได้เกิดความรักในอาชีพเกษตร ได้เรียนรู้การเจริญเติบโตของพืชประกอบในวิชาเรียนของนักเรียนได้

๓.๒.๔ เพื่อให้โรงเรียนมีรายได้จากการขายผลผลิตที่เกินความต้องการของโรงเรียนแก่ประชาชนที่อยู่ใกล้เคียง และนำรายได้มาใช้จ่ายสำหรับการจัดซื้ออาหารที่จำเป็นที่ไม่สามารถผลิตได้ในโรงเรียน เพื่อเป็นอาหารกลางวันแก่นักเรียนต่อไป

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

๔.๑.๑ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านบาโรย ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๑๑ ตำบลปาดังเบซาร์ อำเภอสะเตกา จังหวัดสงขลา

๔.๑.๒ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมหาราช๑ ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๔ ตำบลเขาแดง อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๕.๑.๑ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสงขลา

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๘

๖. งบประมาณ ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๔๙,๐๐๐ บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

พื้นที่ดำเนินการ

๗.๑ ผลการดำเนินงาน โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมหาราช ๑ หมู่ที่ ๔ ต.เขาแดง อ.สะบ้าย้อย จ.สงขลา สนับสนุนปัจจัยการผลิต

๑. ได้สนับสนุนต้นกล้าและเมล็ดพันธุ์ผัก จำนวน ๔ ชนิด ดังนี้ เมล็ดพันธุ์ข้าวโพด เมล็ด เมล็ดพันธุ์บวบงู เมล็ดพันธุ์ผักกาดขาว และเมล็ดพันธุ์ฟักทอง

๒. ได้สนับสนุนปุ๋ยคอก จำนวน ๑๐๐ กระสอบ

แผนงาน/กิจกรรมที่ดำเนินการ

๑. จัดกิจกรรมนันทนาการ เพื่อให้นักเรียนได้รู้สึกผ่อนคลาย เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน

๒. ให้นักเรียนร่วมกันเรียนรู้ขั้นตอนการปลูกเมล็ดพันธุ์ผัก

๓. ให้นักเรียนจดบันทึกความรู้ที่ได้ทั้งหมดลงในสมุด

๔. ให้ความรู้ทางวิชาการแก่นักเรียน ในเรื่องของชนิดพืชที่จะปลูก การปลูกและการดูแลรักษา รวมทั้งประโยชน์ของพืชแต่ละชนิด

๕. ให้ความรู้และศึกษาพืชตระกูลถั่ว

๖. ให้นักเรียนเขียนสรุปความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมทั้งหมด

ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ

๑. โรงเรียนมีผลผลิตใช้ประกอบอาหารกลางวันแก่นักเรียน
๒. ส่งเสริมให้นักเรียนมีกิจกรรมเรียนรู้ทางการปลูกพืช และมีการฝึกทักษะเพื่อเป็นรากฐานการพึ่งตนเองในด้านอาชีพต่อไป

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

๑. นักเรียนบางคนเป็นเด็กพิเศษ ไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม ไม่พูดจา ไม่กล้าแสดงออก
๒. ระยะเวลาในการทำกิจกรรมน้อย

ภาพกิจกรรมดำเนินการโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านบาโรย

วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๖

๓.๒ ผลการดำเนินงาน โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านบาโรย หมู่ที่ ๑๑ ต.ปาดังเบซาร์ อ.สะเตา จ.สงขลา

สนับสนุนปัจจัยการผลิต

๑. ได้สนับสนุนต้นกล้าและเมล็ดพันธุ์ผัก จำนวน ๒ ชนิด ดังนี้ เมล็ดพันธุ์ข้าวโพด เมล็ดพันธุ์ถั่วพู
๒. ได้สนับสนุนปุ๋ยคอก จำนวน ๑๐๐ กระสอบ

แผนงาน/กิจกรรมที่ดำเนินการ

๑. จัดกิจกรรมนันทนาการ เพื่อให้นักเรียนได้รู้สึกผ่อนคลาย เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน
๒. ให้นักเรียนจดบันทึกความรู้ที่ได้ทั้งหมดลงในสมุด
๓. ให้ความรู้ทางวิชาการแก่นักเรียน ในเรื่องของชนิดพืชผักที่จะปลูก การปลูกและการดูแลรักษา รวมทั้งประโยชน์ของพืชแต่ละชนิด
๔. ให้นักเรียนเขียนสรุปความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมทั้งหมด

ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ

๑. โรงเรียนมีผลผลิตใช้ประกอบอาหารกลางวันแก่นักเรียน
๒. ส่งเสริมให้นักเรียนมีกิจกรรมเรียนรู้ทางด้านการปลูกพืช และมีการฝึกทักษะเพื่อเป็นรากฐานการพึ่งตนเองในด้านอาชีพต่อไป

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

๑. ช่วงระหว่างวันในการทำกิจกรรม นักเรียนส่วนหนึ่งไม่สามารถที่จะเข้าร่วมกิจกรรมได้เนื่องจากทางโรงเรียนมีการสอนไม่ทันเวลา
๒. นักเรียนบางส่วนจะเล่นกันส่วนใหญ่จะไม่ค่อยฟังที่พี่ๆจะมอบความรู้ให้

ภาพกิจกรรมดำเนินการโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมหाराช ๑ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖
ภาพกิจกรรมส่งมอบปัจจัยปุ๋ยคอกและเมล็ดพันธุ์ข้าวโพด

